

har jo sjældent synderlig Fornøjelse af at tale om sig selv; det gode, man siger om sig selv, er der ingen, som tror, og det daarligere tro alle. Bedre er det for Selverkendelsens Skyld at lægge Mærke til, hvad andre siger; saa er man i hvert Fald sikker paa at faa det værste at høre. Det har derfor været mig magtpaaliggende at komme paa det rene med, hvilke Bebrejdelser og Anker der fra andre Sider ere blevne rettede mod Reformpartiet i Sommerens Løb. Jeg har kun kunnet faa Dje for to saadanne Anker og da der ikke er blevet fremdraget andre, tør jeg nok gaa ud fra; at det ikke har været muligt at finde paa flere. Til Gengæld skal jeg erkende — jeg nødsjages til det — at disse to Anker ere berettigede. Den ene gaar ud paa, at Reformpartiet er altfor ærligt. Nu ved jeg ikke, om man her i Verden kan være altfor ærlig; men sikkert er det, at hvis noget politisk Parti nogen Sinde har været det, maa det være Reformpartiet. Jeg tror, at der vanstelig skal kunne nævnes noget Parti, der saa aabent og lige ud ad Landevejen uden alle Krumspring og Omsvøb har sagt sin Mening og forfægtet sine Ansuelser. Og skønt det er en slem Ting at forhærdes i sine Fejl, er jeg dog saa forstokket, at jeg nødig vil se denne Fejl afslagt. — Den anden Anke er ligesaa begrundet og ligesaa vægtig. Regeringens Presse siger: Hvad er dog ikke dette for et jammerligt Oppositionsparti? Skal det være et Reformparti, som ikke en Gang er i Stand til at vedtage de udmærkede reaktionære Lovforslag, som Regeringen forelægger? Det er jo en Parodi paa et Parti. Hvor skulde det ogsaa kunne udrette noget, naar det har den aldeles umulige Egenstabs, at det ikke vil vedtage Love, som det anser for at være daarlige? Og hvor kan man vente sig andet af et saa uensartet sammensat Parti? Det bestaar jo baade af Landmænd og Købstadsfolk, baade af Lægmand og Jurister. Denne Betragtning har, som naturligt er, ogsaa fundet sit Udtryk i en Ministertale. Det er jo altid til Ministerbænken, man maa se hen for at finde det dybeste og fyldestgørende Udtryk for et Partis Tanker. Det nuværende Ministerium har Fortjenesten af at have indført en konstitutionel Skik efter engelsk Mønster. Hvert Aar plejer det engelske Ministerium at tage fra London ned til Greenwich for at spise en Middag; hvor Premierministeren holder en Tale, som er Djebliskets politiske Begivenhed. Ogsaa vi have faaet vort Greenwich; det er Odense. Med disse Mellemrum rejser en eller anden af Ministrene til Odense og spiser en eller anden Middag, hvor han holder en Tale, i

hvilken han i de heldigst mulige Udtryk fremsetter Regeringens og sit Partis politiske Ansuelser. Den ærede Kultusminister har holdt en Odense-Tale, i hvilken han, som naturligt er, væsentlig dvælede ved det Skolelovforslag, som han i Fjor havde forelagt, og som beklageligvis ikke blev gennemført. Den ærede Minister søgte efter Grundene hertil og kom til det Resultat, at det skyldtes det svage og uensartede Reformparti, der ikke var tilfreds med Loven, saaledes som den var forelagt. Han erkendte, at Partiet talte adskillige brave og hæderlige Medlemmer, der gerne vilde gennemføre et eller andet, men, sagde han, hvor er det muligt, at et Parti, der er saa uensartet sammensat, og som stadig maa frygte for at gaa i Stykker, kan bevemme sig til at vedtage Regeringens Forslag. Man ledes herved til den Slutning, at den ærede Ministers politiske Studier have ført til det Resultat, at jo mere kraftigt og enigt et Parti er, desto mere vil det sætte sin Værd og Stoltthed i at vedtage netop saadanne Bestemmelser, som dets Modstandere ønske, og som det selv ikke for nogen Pris vil have. Jeg maa erkende, at til dette Ideal af Styrke har Reformpartiet endnu ikke formaaet at løfte sig, og jeg frygter for, at det heller ikke vil lykkes det i den kommende Samling, Medens jeg saaledes nødsjages til at erkende Berettigelsen af begge de to Anker, som ere blevne fremsatte, skal jeg i øvrigt afholde mig fra at forsøge paa at gøre Gengæld. Jeg skal kun endnu sige om Reformpartiet, at der er to Grundsynspunkter, der have været og ville vedblive at være de ledende for os. Det er lige Ret for alle og lige Hensyn til alle. Lige Ret for alle, det vil sige: Hævdelse af Landets Forsatning. Ligesom vi selv fuldt og helt respektere den, kræve vi, at den fuldt og helt respekteres af andre. Og lige Hensyn til alle, det vil sige, at ingen enkelt Samfundsinteresses og ingen enkelt Samfundsklasses Krav sættes over de andres. Vi tro, at et stort og til Lid værdigt Fremskridtsparti først og fremmest maa vide, at dets Opgave er ikke at være Talsmand for enkelte begrænsede Interesseskrebse, men at det har at tage ligeligt og retfærdigt Hensyn til alle berettigede Krav. Med et Parti, der har sat sig disse Formaal og handler derefter, maa det være en let Sag for andre Partier at komme til Forstaaelse.

Men naar jeg nu spørger, hvordan ere Udfigterne til, at vort Arbejde kan komme til at bære betydelige Frugter, da ser jeg ikke bedre, end at det ærede Medlem for Ringløbing har Ret, naar han mener, at Udfigterne i Aar maa synes os mindre lyse